

1. Pojęcia charakterystyczne dla liryki zawiera zestaw:

- a. dramat, didaskalia, dialog
- b. porównanie, rym, , wers
- c. wątek, fabuła, bohater

2. Zapisz przy zdaniach **P (prawda) F (fałsz)**.

- a) *Szelest* to wyraz dźwiękonaśladowczy. ....
- b) Na pytanie retoryczne powinniśmy oczekiwać wyczerpującej odpowiedzi. ....
- c) W sformułowaniu *krople deszczu* wyraz *deszcz* to epitet. ....
- d) Środek stylistyczny polegający na złagodzeniu treści słowa to eufemizm. ....
- e) Użycie apostrofy wpływa na podniosły charakter utworu. ....
- f) Metafora to inaczej przenośnia. ....

3. Przeczytaj wiersz J. Brzechwy i wykonaj polecenia odnoszące się do tego tekstu.

*I nowa bije już godzina,
Nowy rok szkolny się zaczyna,
Już czeka szkoła i koledzy,
I w książkach – zasób nowej wiedzy.
Jakżeż lubiłem w młodych latach
Pod koniec upalnego lata
Do milej szkoły biec z tornistrem
I łowić wszystko wzrokiem bystrym.
Szkoła! Marzenie najgorętsze!
Gdzie klasa jest? Na którym piętrze?
Gdzie moja ławka? W którym rzędzie?
Kto obok w ławce siedzieć będzie?*

A. Występują tu rymy: a) męskie   b) żeńskie

B. Podmiot liryczny w tym wierszu jest: a) kobietą   b) mężczyzną.

Świadczy o tym cytat (słowo lub słowa z tekstu): .....

C. Z tego wiersza dowiadujemy się o podmiocie lirycznym, że: (podaj 2 informacje)

....., ...

D. Wypisz z wiersza jedno wykrzyknienie i jedno pytanie retoryczne:

....., ...

E. Jaka jest funkcja pytania retorycznego, po co są one w wierszu?

.....

4. Przeczytaj utwór Leopolda Staffa „Dzieciństwo”. Następnie **odszukaj w tekście i wpisz do tabeli przykłady wskazanych środków stylistycznych oraz ich funkcję w wierszu.**

*Poezja starych studni, zepsutych zegarów,
Strychu i niemych skrzypiec pękniętych bez grajka,
Zżółkła księga, gdzie uschła niezapominajka
Drzemie – były dzieciństwu memu lasem czarów...*

*Zbierałem zardzewiałe, stare klucze... Bajka
Szeptala mi, że klucz jest dziwnym darem darów,
Że otworzy mi zamki skryte w tajny parów,
Gdzie wejść – blady księżę z obrazu van Dycka.*

*Motyle-m potem zbierał, magicznej latarki
Cuda wywoływałem na ściennej tapecie
I gromadziłem długi czas pocztowe marki...*

*Bo było to jak podróż szalona po świecie,
Pełne przygód odjazdy w wszystkie świata części...
Sen słodki, niedorzeczny, jak szczęście... jak szczęście...*

Środek stylistyczny	Przykład	FUNKCJA W WIERSZU
epitet		
przerzutnia		
personifikacja		
porównanie		
powtórzenie		
metafora		

5. Przeczytaj wiersz J. Ratajczaka, a następnie wykonaj zamieszczone obok polecenie.

*Z byle słomki, z byle trawy
Piękny dom sobie postawił.*

Podkreśl właściwą odpowiedź.

*Spadnie rosa-jest bogaty,
W listku dojrzy nowe światy.*

rym: dokładny – niedokładny
strofa: trzywersowa – czterowersowa –
dwuwersowa

*Kiedy będę miał czas wolny,
Zajdę do koników polnych.*

liczba sylab w wersie: różna - jednakowa

6. Podpisz rymujące się pary wyrazów (literkami a oraz b) i nazwij rymy ze względu na ich układ.

godzina
zaczyna
koledzy
wiedzy

obłoki
mowa
sowa
skoki

dama
tonie
sama
konie

rymy: .....

rymy: .....

rymy: .....

7. Wytlumacz, co to znaczy liryka pośrednia, a co bezpośrednia.

7. Wyjaśnij pojęcia:

- a) wiersz stroficzny- .....
- b) wiersz wolny- .....
- c) wiersz biały- .....
- d) wiersz sylabiczny- .....

8. Uporządkuj wiadomości- dopasuj cyfrę rzymską, arabską (np. VI 8), **dopisz poznany w klasie VII lub VIII utwór- tytuł oraz imię i nazwisko autora.**

- I. hymn
II. sonet
III. pieśń
IV. fraszka
V. tren

1. utwór stroficzny o wyrazistym rytmie, zawierający refren
2. krótki wierszowany utwór, zwykle żartobliwy, zakończony puentą
3. żałobny utwór poświęcony zmarłej osobie, wyrażający żal po jej śmierci
4. utwór składający się z 14 wersów podzielonych na 4 zwrotki, o ścisłym układzie rymów